

Előadó: Nevelő Judit
Ügyiratszám: 75/2017.

Iktatószám: 2017/L/0255-12

Az 1991. évi XX. törvény 109. §. (1., 2.) bekezdése alapján készült

S Z A K V É L E M É N Y

Gyomaendrőd Város Önkormányzata felkérésére és költségvállalásával a

Hősök tere rehabilitációja alkalmával négy emlékmű

áthelyezéséről.

Gyomaendrőd Város Önkormányzata az endrődi városrész központját kívánja megújítani. A projekt részeként történik meg a Hősök tere rehabilitációja, amelynek során a meglévő emlékművek közül négy áthelyezésre kerül a téren belül (Kis István: 1935-ös csendőrtűz áldozatainak emlékműve; dr. Szonda István: 1956-ra emlékező kopjafa; a Kuláküldözés emlékműve; és az Országzászló). A téren a két világháború emlékműve is helyet kapott, amelyek nem kerülnek áthelyezésre. A munkálatokat 2018 márciusában kezdik, befejezését 2018 októberére tervezik.

1

A MANK Nonprofit Kft. által összehívott szakértői bizottság 2017. november 27-én megtekintette a kiviteli terveket és a helyszínt.

A tervek szerint a tér átalakításával megtartja jelenlegi funkcióit, így továbbra is magába foglal majd rendezvényteret, zöldterületet, valamint parkolókat. A téren található cukrászda közösségi helyszín, amely előtt a parkolók elcsúsztatásával teremtenek helyet padok elhelyezésére. A diófák alatti burkolat is megváltozik, a jelenlegi beton helyett gyepes talajt alakítanak ki. A helyén maradó I. világháborús emlékmű mögött kerül majd el a rendezvények megtartására alkalmas terület, ahol szintbe süllyesztett, lencsealakú csobogót is kiépítenek. A rendezvényterülethől jobbra eső területen a gyepfelületbe épített tipegőkön közelíthetők majd meg az emlékművek. Az 1935-ös csendőrtűz áldozatainak emlékműve jelenlegi helyéről kissé hátrébb kerülne, hogy helyet adjon a jövőben kiépíteni tervezett körforgalomnak, azonban a szobor nézetét nem módosítanák. Az alkotás mögé íves vonalban fák ültetését tervezik. Az országzászló a Blaha Lujza utca oldalában maradna, csupán a diófák melletti, tágasabb területen foglalná el új helyét. Az 1956-os kopjafa és a Kuláküldözés emlékműve néhány méterrel mozdulna el jelenlegi helyéről.

A MANK Nonprofit Kft. – a szakértői vélemények alapján – a bemutatott terveket, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával elfogadásra és kivitelezésre javasolja a Megrendelőnek.

A tér a felújításának szándéka rendkívül dicséretes az Önkormányzat részéről, mert jelenlegi állapota méltatlan. Látható, hogy a burkolat több helyen törött, az emlékművek anyag- és stílusbeli heterogenitása indokoltá teszi az áthelyezéseket.

Megfontolásra ajánljuk az I. világháború emlékművének megemelését, mert az előtte elterülő parkoló kiemelésével kevésbé érvényesül majd az alkotás. Az Országzászló új helyszíne méltóbb helyként szolgál majd a nemzeti megemlékezésekhez.

Felmerült az emlékművek módosított áthelyezése, miszerint a II. világháború emlékműve és Kis István alkotása a művek színbeli összhangja miatt egymás mellé kerülhetne, míg a kopjafa és a fekete gránit obeliszk (kuláküldözés emlékműve) keretezné a látványt, azonban az 1935-ös csendőrtűz áldozatai tiszteletére emelt szobor mögé telepített fákkal megoldható a különböző felfogásban elkészült alkotások szeparálása a jelenlegi terv szerint. A főnézetükkel egymásnak háttal állva, elválasztó növényzet telepítésével jóval átgondoltabb koncepciót láthatunk a terveken, így kellemes atmoszférájú, élhetőbb tér valósulhat meg a rehabilitációval.

2

Szakértők voltak: Ván Hajnalka művészettörténész és Baráth Fábián szobrászművész, a MANK Nonprofit Kft. részéről Nevelő Judit művészeti tanácsadó.

A MANK Nonprofit Kft. a szakvéleményért a szerződés szerinti bírálati díjat számolja fel.

A szakvéleményt készítette: Nevelő Judit művészeti tanácsadó.

Szentendre, 2017. november 28.

MANK Nonprofit Kft.
2000 Szentendre, Bogdányi u. 51.
Adószám: 23599714-2-13
Cégjegyzékszám: 13-09-151770
1

Matiszlovics Tibor
szolgáltatási igazgató

Kapják:

- Gyomaendrőd Város Önkormányzata
- Toldi Balázs polgármester
- Kürtiné Erdősi Klára
- Irattár

5500 Gyomaendrőd, Selyem út 124.

kurtine@gyomaendröd.hu